

BOSNA I HERCEGOVINA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 015664 16 Uvp
Banja Luka, 14.08.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Svjetlane Knežević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Snežane Crnojević, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Š. M. iz B. (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv rješenja broj: od 11.11.2014. godine Gradonačelnika B. (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu stambenog rješavanja porodice poginulog borca, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 015664 14 U od 23.10.2015. godine, u sjednici vijeća, održanoj 14.08.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 015664 14 U od 23.10.2015. godine preinačava na način da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba, podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta tuženog, kojim je odbijen prigovor tužiteljice, izjavljen protiv odluke Komisije za rješavanje stambenih pitanja, Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu B. broj: od 8.7.2014. godine, kojom je odbijena prijava tužiteljice za dodjelu bespovratnih novčanih sredstava za izgradnju, ili kupovinu stambene jedinice, kao člana porodice poginulog borca I i II kategorije, sa odlukom da se tužiteljica izostavlja sa Konačne liste za I prioritetnu grupu za dodjelu bespovratnih novčanih sredstava za kupovinu, ili izgradnju stambene jedinice od 25.000,00 KM, ili razlike od već dobijenih novčanih sredstava do 25.000,00 KM.

Odbijanje tužbe obrazloženo je zaključkom nižestepenog suda da je osporeni akt u svemu pravilan, jer da tužiteljica ima riješeno stambeno pitanje u mjestu T., zbog čega da je pravilno njena prijava odbijena, te pravilna odluka o izostavljanju sa Konačne liste, s obzirom da eventualna neuslovnost može biti posljedica nekorištenja obnovljene kuće, zbog čega tužiteljica i nije izvršila priključak vode. To što se tuženi nije bavio prigovorima u vezi sa bolesnim unukom tužiteljice, nižestepeni sud je smatrao irelevantnim, s obzirom da ta činjenica utiče na broj bodova za lica, koja se nalaze na listi, dok je tužiteljica izostavljena sa liste.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica pobija njenu zakonitost zbog povreda pravila postupka i nepravilne primjene materijalnog prava. Povredu postupka vidi u činjenici da je nižestepeni sud zaključak o uslovnosti objekta u mjestu T. zasnovao na Ugovoru, zaključenim između tužiteljice i Opštine T., koji njoj i nije dostavljen, a tuženi ga je pribavio u žalbenom postupku, pa se nije mogla izjasniti o realizaciji tog ugovora. Ističe da sertifikat o završetku radova nije potpisan, jer se nisu ispunili uslovi iz člana 3. Ugovora, s obzirom da izvođač nije izvršio minimum radova, na koje se obavezao i zbog tog Ugovor nema datum. U slučaju da je snabdjeven datumom, imala

bi mogućnost da tuži izvođača. Tvrdi da se radi o nedovršenom građevinskom objektu, jer je bez prilaza i priključka vode. To sve nije mogla isticati u prvostepenom postupku, jer taj ugovor nije izveo, kao dokaz, prvostepeni organ, a inače u tom postupku i nije saslušana, dok je Ugovor pribavio tuženi u žalbenom postupku, čime joj je uskraćena mogućnost da se na sve okolnosti očituje, a što je neopravdano prihvatio nižestepeni sud, što i predmetnu presudu čini nezakonitom, jer nije pravilno cijevala tužbene navode. Ponovo ukazuje, što je bio predmet i njenog prigovora u upravnom postupku, da predmetni objekat nema mogućnost da se priključi na vodu, jer nije izgrađen priključak na lokalni vodovod, što je obaveza izvođača, a samim tim nema ni uslova za život. Posebno ukazuje da je tuženi pogrešno utvrdio činjenicu da je voda dovedena do kuće, jer je to zasnovao na izvaji komšije, što je podržala presuda na strani 6. obrazloženja, dok tužieljica nije prisustvovala tom uviđaju niti se zna ko je tu izvaju dao. Još ukazuje da je predmetna nekretnina procijenjena na oko 18.000,00 KM, pa da je neodrživ stav nižestepenog suda da bi imala pravo na novčano zbrinjavanje da je nekretninu prodala, pa kako nije, da je procijenjana vrijednost bez uticaja na odluku upravnih organa.

Tuženi je u odgovoru na zahtjev istakao da je nepouzdana tvrdnja tužiteljice da nije potpisala sertifikat, s obzirom da o tome nije pružila dokaze, te da je, po izvaji komšije, utvrđeno da je voda dovedena do kuće i da se vještak građevinske struke, kojeg je angažovala tužiteljica, nije izjasnio da li postoji mogućnost priključka na lokalni vodovod. Kako tužiteljica živi u B. u svojoj kući i istovremeno je rješavala i obnovu kuće u prijeratnom mjestu življenja, s obzirom da je 2009. godine istovremeno predala zahtjev za obnovu i prijavu za bespovratna sredstva, smatra da ima riješeno stambeno pitanje, a ukoliko je tužiteljica u sporu oko građenja da može ta prava ostvariti pred nadležnim sudom. Ne spori činjenicu da tužiteljici nije dostavljen ugovor, koji je cijenjen u žalbenom postupku, sa obrazloženjem da je tužiteljica upoznata sa predmetnim ugovorom, pa je predložio da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Komisija za rješavanje stambenih pitanja (u daljem tekstu: Komisija) donijela je odluku broj: 06-568-667/09 od 8.7.2014. godine, po službenoj dužnosti i nakon što je utvrdila da se tužiteljica, po prijavi na raspisani konkurs od 2009. godine, nalazi na tridesetpetom mjestu na Konačnoj listi za I prioritetnu grupu za dodjelu novčanih sredstava od 25.000,00 KM, a nakon određenih saznanja i na osnovu člana 18. i 28. Pravilnika o rješavanju stambenih pitanja porodica poginulih i nestalih boraca, porodica umrlih vojnih invalida, ratnih vojnih invalida i boraca („Službeni glasnik Grada Banjaluka“, broj: 11/12 i 8/14, u daljem tekstu: Pravilnik), sa zaključkom da su te nove činjenice od uticaja na stambeno rješavanje, odnosno na prijavu tužiteljice. Na osnovu dopisa Službe za obnovu raseljene osobe/lica, izbjeglice i stambene poslove Općine T. broj: od 30.1.2014. godine utvrdila je da je stambena jedinica, vlasništvo tužiteljice, u mjestu Bačvice broj 3, T. obnovljena sredstvima Ministarstva za ljudska prava Sarajevo, putem Fonda za povratak, koje činjenice su potvrđene i zapisnikom Komisije broj: 06-568-667/09 od 5.6.2014. godine, koji je sačinjen prilikom izlaska na lice mjesta.

S pozivom na odredbu člana 6. Pravilnika, kojom je propisano da nemaju pravo na stambeno zbrinjavanje lica iz člana 2. Pravilnika, koja imaju, ili su imala u vlasništvu porodičnu kuću, ili stan, odnosno stanarsko pravo na stanu u državnoj svojini, pa su istu vratili u posjed, zamijenili, poklonili, ili prodali, Komisija je zaključila da tužiteljica ima u vlasništvo obnovljeni objekat, a da je zbog toga i njena prijava za dodjelu novčanih sredstava do 25.000,00 KM, neosnovana.

Protiv te odluke tužiteljica je izjavila prigovor, sa tvrdnjom da nema riješeno stambeno pitanje, jer da je članom 5. Pravilnika bliže definisano ko sve nema riješeno stambeno pitanje i to je, između ostalog i ono lice koje ima kuću, ili stan, koja je neuslovna za stanovanje, a što Komisija nije utvrđivala. Potvrdila je da je vlasnica kuće u mjestu T., ali je tvrdila da je ista neuslovna i to Nalazom stalnog sudskog vještaka građevinske struke, K. B. iz T., sačinjenog 21.7.2014. godine. Prema tom nalazu objekat nema vode, jer nije urađen razvod vode (priključak na lokalni vodovod), što je u nadležnosti Fonda za povratak, a taj priključak nije urađen ni za druge obnovljene kuće u naselju T., kao što nije izgrađen ni prilaz sa asfaltnog puta. Tužiteljica je tvrdila i da nema uslova za povratak, zbog unuka Š. M.1, djeteta sa posebnim potrebama, koje se nalazi na mehaničkoj ventilaciji od trećeg mjeseca života, te je vezan za bolničko liječenje u Banjaluci i Beogradu, o čemu je dostavila dokaze prvostepenom organu i tuženom, a za sve te činjenice tvrdi da predstavljaju promijenjene okolnosti, zbog kojih je trebalo korigovati bodove, shodno članu 28. Pravilnika.

Osposrenim aktom tuženi je odbio prigovor, sa tvrdnjom da tužiteljica obnovljeni objekat ne koristi, jer nije izvršila priključak na vodu, ali je istovremeno uputio i na „nejasnost“ prijave na konkurs, uz obrazloženje da nije jasno zašto je tužiteljica uopšte uvrštena na konačnu listu za dodjelu bespovratnih sredstava, jer je uz prijavu na konkurs dostavila dokaze, pa se tako iz računa za struju može utvrditi da istu plaća njen sin, Š. S. na koga glasi i zahtjev za izdavanje urbanističke saglasnosti, a iz čega se sve ne može zaključiti da li tužiteljica gradi, ili je sagradila objekat.

Pobijanom presudom odbijena je tužba tužiteljice, uz razloge koji su već obrazloženi u uvodnom dijelu ove presude.

Pobijana presuda nije pravilna i zakonita.

Nesporne činjenice iz upravnog postupka se mogu sumirati na utvrđenje da je tužiteljica član PPB, po osnovu pogibije supruga i da živi u B. u Ulici A.R.bb, sa još pet članova porodičnog domaćinstva u kući, koju gradi vlastitim sredstvima, tako da je i podnijela prijavu za dodjelu bespovratnih novčanih sredstava, kao razliku do 25.000,00 KM, jer je Komisija dodijelila tužiteljici 3.000,00 KM za izgradnju vlastitog stambenog objekta rješenjem broj: 06-568-3088/06 od 15.12.2006. godine, a 2004. godine dodijeljen joj je i građevinski paket; na konačnoj listi je rangirana na 35. mjestu, sa još četiri člana porodičnog domaćinstva (sin, snaha i dvije unuke); prema Zapisniku Komisije od 11.6.2009. godine proističe da je objekat nedovršen, a tužiteljica je na tom zapisniku dala izjavu da posjeduje imovinu u T., koja je devastirana i ne spori činjenicu da je objekat obnovljen, ali tvrdi da je neuslovan.

U upravnom spisu se zatiče zahtjev za korekciju bodova od 7.6.2011. godine, u kojem se navodi da je 2010. godine rođen Š.M.1, pa je korekcija zahtijevana po osnovu povećanja broja članova porodičnog domaćinstva i bolesti tog djeteta, koje je kategorisano kao dijete sa posebnim potrebama, o čemu postoji obimna dokumentacija, ali o tom zahtjevu nije odlučivano.

Članom 28. Pravilnika propisano je pravo Komisije da, po službenoj dužnosti, vrši izmjene na preuzetim konačnim rang listama, u slučaju promjene činjenica od kojih zavisi pravo na stambeno rješavanje, kao što su gubitak statusa člana PPB, gubitak statusa RVI, ili promjena kategorije invalidnosti, promjena u stambenoj situaciji lica koja se nalaze na listi, kao i člana njihovog porodičnog domaćinstva, broj članova porodičnog domaćinstva i drugo, koje odredbe su dale pravo prvostepenom organu da donese ožalbenu odluku, ali je Komisija morala odlučivati i o zahtjevu za korekciju bodova, koji je podnesen prije donošenja ožalbene odluke.

Odluke upravnih organa, te nižestepenog suda se zasnivaju isključivo na zaključku da je prijava tužiteljice za dodjelu razlike dobijenih novčanih sredstava do 25.000,00 KM za izgradnju kuće neosnovana, jer da tužiteljica ima obnovljenu kuću u mjestu T., u koju se obavezala vratiti po Ugovoru o izvođenju radova na obnovi porodične kuće, zaključenim između Opštine T. i tužiteljice, po kojem Ugovoru se kuća dovodi u useljivo stanje sa minimumom izvedenih radova, pa ako i nije izvršen priključak na vodu, utvrđenje tih činjenica ne može biti predmet upravnog postupka, s obzirom da tužiteljica svoja prava po Ugovoru može ostvariti pred nadležnim sudom, protiv druge ugovorne strane, koji zaključci nisu pravilni.

Osnovano se u zahtjevu ukazuje na sadržaj odredbe člana 5. Pravilnika, s obzirom da se činjenicom uslovnosti kuće u mjestu T. nisu dovoljno bavili niti upravni organ, ni nižestepeni sud, koja činjenica je odlučna za odluku o promjeni statusa tužiteljice na konačnoj listi.

Prema sadržaju odredbe člana 5. Pravilnika smatra se da lica iz člana 2. Pravilnika nemaju riješeno stambeno pitanje, ako ona, ili članovi njihovog porodičnog domaćinstva nemaju u vlasništvu stan, kuću ili stanarsko pravo, odnosno stan u zakupu, uslovan za stanovanje, a članom 16. stavom 7. Pravilnika propisano je da se neuslovnim stanom, ili kućom smatra svaki stambeni prostor, koji ne ispunjava osnovne uslove za korištenje u svrhu stanovanja, ili stambeni prostor u kome članovu porodičnog domaćinstva pripada manje od 15 m².

Za ocjenu uslovnosti obnovljene kuće sve činjenice nisu potpuno i dovoljno utvrđene u upravnom postupku, u kojem se mora dati mogućnost i tužiteljici da se izjasni na sve dokaze, pa su osnovani navodi zahtjeva da je odluka nižestepenog suda nezakonita, jer je olako nižestepeni sud prešao preko prigovora tužiteljice da se nije mogla izjasniti na provedene dokaze u vezi sa utvrđenjem da li je obnovljena kuća uslovna u vezi sa priključkom vode, izgradnjom pristupnog puta, površinom i slično. Prvostepeni organ je vršio uviđaj na licu mjesta, o čemu je sačinio Zapisnik i konstatovao da je dovedena voda, po izjavi komšije, bez naznačenja lica od kojeg je ta izjava uzeta, niti je tužiteljica obaviještena o tom uviđaju, čime su počinjene povrede postupka, jer tužiteljica nije imala mogućnost da se na takvo utvrđenje očituje, tako da je nižestepeni sud prerano zaključio da je nepostojanje vode posljedica nekorišćenja objekta od strane tužiteljice, kao njenog propusta.

Zbog navedenog pogrešan je zaključak pobijane presude da je osporeni akt tuženog pravilan i zakonit, jer se osnovanim ukazuju svi navodi zahtjeva izuzev onog o vrijednosti procijenjenog objekta, o čemu je prvostepena presuda dala valjane razloge, s obzirom da tužiteljica objekat u mjestu Turbe nije prometovala, onda ni vrijednost tog objekta nema uticaja na odluke upravnih organa. Medjutim, pitanje uslovnosti stana, ili kuće, koje je faktičko pitanje, mora biti nesumnjivo utvrđeno u postupku po prijavi za stambeno zbrinjavanje, jer od utvrđenja da li je predmetna jedinica uslovna za stanovanje, zavisi odluka o osnovanosti prijave za stambeno zbrinjavanje, prema uslovima propisanim Pravilnikom. Te činjenice ne smiju ostati neutvrđene, ili u domenu pretpostavke, kakvim ih je tretirala pobijana presuda.

Zbog svega navedenog pobijana presuda je zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, zbog čega se zahtjev tužiteljice uvažava, na način kako je to određeno u izreci ove presude, a na osnovu člana 40. stava 1. i 2. istog propisa.

Zapisničar
Snežana Crnojević

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić